

УДК 338.26:338.3

Черевко В.Д., здобувач*[©], Желізняк А.М., к.е.н.
Львівський національний аграрний університет

ІННОВАЦІЙНИЙ ІНФРАСТРУКТУРНИЙ ПРОЦЕС ЯК ЧИННИК ЗРОСТАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В АПК

У статті розглянуто інноваційні методи стимулювання інвестиційного процесу в АПК як складову розвитку аграрного виробництва в умовах трансформаційних перетворень сільськогосподарської галузі.

Ключові слова: інвестиції, інновації, регіональний розвиток, інноваційно-інвестиційна політика, інвестиційна привабливість, інфраструктура АПК.

Постановка проблеми: Сільське господарство завжди було і залишається стратегічною галуззю України. За останні десятиріччя вона зазнала значних перетворень, зокрема відбулася приватизація земельних ділянок сільськогосподарського призначення і на цій основі зміна власності щодо господарюючих суб'єктів на ній – з колективних сільськогосподарських підприємств у приватні підприємства, фермерські господарства, товариства з обмеженою відповідальністю тощо. Така ситуація передбачає необхідність залучення значних обсягів капіталовкладень зокрема інвестиційного характеру. АПК без вагомій підтримки з боку держави неспроможне вирішувати завдання що постають перед суспільством. Адже збільшення капіталовкладень у сільське господарство значною мірою відбувалось за рахунок держави за допомогою економічних важелів – системою дотування виробництва основних продуктів харчування, виваженого оподаткування, списання із сільськогосподарських підприємств певної частини заборгованості по кредитах, відтермінування погашення частини боргів, переоцінки основних фондів, зваженого підвищення цін на продукти сільського господарства.

Аналіз основних досліджень. Інноваційному розвитку підприємств АПК присвячено немало наукових праць. Серед них праці вчених-економістів та практиків. Важливий вклад щодо переробних підприємств продукції сільського господарства України зробили: Д.Ф. Крисанова, Л.М. Молдаван, Б. Й. Пасхавер, В.М. Петров, І.В. Прокоп, В. М. Трегобчук, А.Є. Юзефович. Усі роботи спрямовані на впровадження та розробку нових підходів до розвитку інноваційних процесів економіки.

Мета статті. Визначити важливість інноваційного методу створення інфраструктури АПК для зростання інвестиційної привабливості і стабілізації та розвитку сільського господарства.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні вкрай важливо, вивчаючи і використовуючи досвід країн з розвиненою ринковою економікою, розробляти власні науково-практичні рекомендації для організації інноваційної діяльності в сфері сільського господарства. Критеріями інновацій є: корисність, важливість,

* Науковий керівник –

© Черевко В.Д., Желізняк А.М., 2011

стійкість, ліквідність. Мова йде про підвищення ефективності кадрової складової науково-технічного потенціалу, інтелектуальних факторів росту для сфери сільського господарства при розробці інноваційної моделі.

До теперішнього часу менеджмент сільськогосподарських підприємств враховував той факт, що успішність залучення сторонніх інвестицій обумовлена не тільки рівнем управління підприємства, а й станом інфраструктури. Висока капіталізація компанії, якісне інфраструктурне облаштування - показники її інвестиційної привабливості.

З одного боку, для інвестора інфраструктура АПК як об'єкт вкладення в неї інвестицій з метою створення для української економіки привабливого інвестиційного клімату, з іншого, використання її для прибуткової діяльності надалі. Це новий елемент в інвестиційній стратегії країни.

Інвестиційна стратегія включає в себе довготермінову програму створення інфраструктурних умов, плани, наміри уряду, адміністрації регіонів, керівництва підприємств, фірм з питань формування інфраструктури та капітальних вкладень у неї; менеджмент, маркетинг, партнерські проекти бізнесу і влади, партнерські міждержавні наміри щодо створення інфраструктури, виходячи з концепції розвитку та стабілізації національної економіки.

У змішаній економіці України домінують приватна і державна власність на засоби виробництва. За цим збалансоване і пропорційний розвиток інфраструктурних галузей, а також інфраструктури галузей, регіонів, окремих муніципальних утворень, транснаціональних структур і систем відіграє роль каталізатора і прискорювача торгівлі, економічної ефективності продуктивних сил держави, що, в кінцевому підсумку, веде до розвинених виробничими відносинам товаровиробників.

Розвинена інфраструктура в АПК є важливим чинником інвестиційної привабливості. Практика світового бізнесу свідчить, що падіння капіталізації інфраструктурних галузей може ускладнити доступ до зовнішнього фінансування. Оцінка інвестиційної привабливості інфраструктури (міжнародної, національної, регіональної, територіальної) передбачає, перш за все, виявлення рівня її корисності для інвестора і можливого отримання доходів.

На практиці не завжди можна кількісно виміряти соціальні, економічні та політичні вигоди від інфраструктурного облаштування. Витрати на нову інфраструктуру не повинні бути визначальними показниками. Найбільш важливими критеріями при оцінці проектів інфраструктури є:

- забезпечення вимог міжнародних стандартів;
- надання якісних суспільних благ.

Тому стимулом для інвестування інфраструктурних проектів має бути тільки одна мета - можливість отримувати послуги в майбутньому. Вона створює високий рівень соціально-політичної та економічної безпеки від різного роду ризиків. Забезпечує умови для ефективної діяльності товаровиробників. Сприяє в просуванні товарів, захисту виробництва від демпінгу та інших неприємностей, вдосконалення всіх компонентів економічної структури.

Суть інфраструктури не виробництво продукції, а виробництво послуг з розподілу і перерозподілу ресурсів, доходу, прибутку. Інфраструктура як об'єктивна закономірність залучення інвестицій і зростання виробництва та відтворення. Теоретично доведено, що будь-яка економічна система, яка вкладає недостатньо інвестицій у власний розвиток, неминуче виявляється в так званому стані «низькорівневої рівноваги». Вона характеризується тим, що більша частина виробленої продукції витрачається на внутрішнє споживання, оплату боргів відсотків по них. Внутрішній попит, таким чином, певною мірою задовольняється, що і сприяє досягненню рівноваги.

З формальної точки зору це стан статично досить стійким, оскільки виявляється практично безризиковим. Проте така економічна система не може зберегти стійке положення (рейтингову позицію) в умовах конкурентного ринку. Її швидко перемагають конкуруючі економічні системи, випереджаючи за економічними параметрами, по використанню нових видів конкурентних переваг, включаючи економічну природу ділових циклів.

Залучення інвестицій підприємствами в більшості випадках здійснюється в контексті інвестиційної або ж фінансової стратегії, які фактично є рішенням стосовно довготермінового вкладення капіталу у певну діяльність підприємства. В умовах постійного загострення конкуренції на споживчих ринках такий виробник може успішно конкурувати з іншими підприємствами, випускаючи нові продукти, використовуючи нові технології їх виробництва та споживання. Цей напрям конкурентної стратегії виробників має інноваційний характер і відіграє ключову роль у забезпеченні життєдіяльності підприємства.

Проблемним моментом залишається і недосконалість, а іноді і відсутність методологічної бази щодо організації інноваційної діяльності на підприємствах. Насамперед це стосується таких компонентів інноваційної стратегії, як поведінка підприємства на ринку інвестиційно-фінансових ресурсів або товарному ринку, а також інноваційних засобів стосунків з партнерами чи іншими суб'єктами зовнішньої інфраструктури.

Важливу роль у підвищенні інноваційної діяльності відіграє налагодження ефективної інфраструктури інноваційної діяльності, яка на сьогоднішній день фактично не розвинута. Відсутність фінансових коштів на модернізацію виробництва є одним із тих негативних чинників, які впливають на розвиток аграрних підприємств. Велика кількість малих і середніх підприємств у галузі АПК, їх структура, сфера діяльності й слабе фінансове становище також не сприяють створенню місткого ринку інновацій, що негативним чином впливає на конкурентоспроможність аграрних підприємств.

Окрему увагу слід приділяти створенню єдиної інформаційної бази про наукові розробки, "ноу-хау", зареєстровані патенти, об'єкти інтелектуальної власності тощо, які можуть використовувати підприємства АПК для здійснення інноваційної діяльності з метою підвищення конкурентоспроможності на українському й світовому ринках.

Висновки. Для вирішення проблем АПК та успішного перебігу та результативності аграрної реформи в Україні необхідним є стимулювання розробки її інноваційної моделі та інвестиційної привабливості.

Література

1. Батюк Б. Б. Управління інноваційною діяльністю переробних підприємств / Б. Б. Батюк, С.Я. Савчин // Науковий вісник- 2007.- №111.- С. 32-34.
2. Бутирська І. Основні проблеми інноваційної моделі розвитку економіки України / Ірина Бутирська.- К: Галицький економічний вісник. - 2007.- № 2.- С. 11-15.
3. Гурій А. М. Інноваційна діяльність в Україні: Монографія / Гурій А.М., Каракай Ю. В., Петренко З. О. та ін. - К.: УкрІНТЕІ, 2007.- 144 с.
4. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Статистичний збірник. - К.: Інформаційно-видавничий центр Держкомстату України, 2009.
5. Туріло А. М. Оцінка ефективності інноваційного лізингу/ Туріло А. М., Черемісова Т. А. // Фінанси в Україні. - 2005.- №1.- С. 44-48.

Summary

Cherevko V.D., Zheleznyak A.M.
Lviv National Agrarian University

INNOVATIVE INFRASTRUCTURAL PROCESS AS FACTOR OF INVESTMENT GROWTH IN AIC

The article deals with innovative methods to stimulate investment process in agriculture as part of agricultural production in the agricultural sector of transformational changes.

Key words: *investment, innovation, regional development, innovation and investment policies, investment attraction, infrastructure, agriculture.*

Стаття надійшла до редакції 14.04.2011 р.